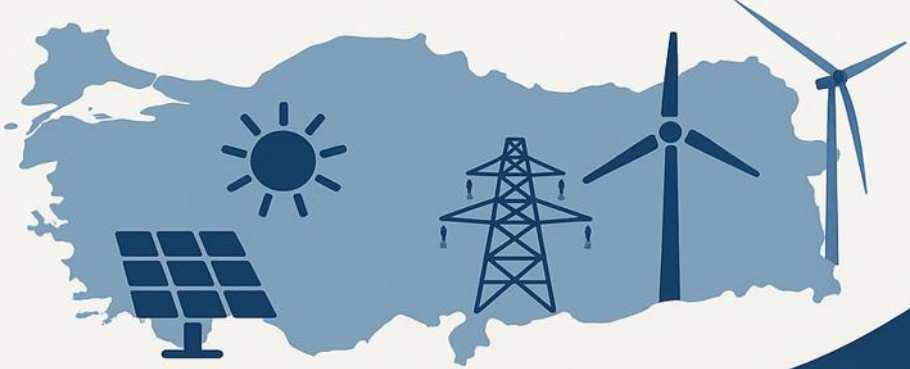

TÜRKİYE YÜZYILI VİZYONU ve ENERJİ ANKETİ SONUÇ RAPORU

TESPAM

21 Temmuz 2025

www.TESPAM.org

www.tespamtechnologies.com

TÜRKİYE YÜZYILI VİZYONU ve ENERJİ ANKETİ SONUÇ RAPORU

By TESPAM AI-SO

==

YAYIN TARİHİ

21.07.2025

HAZIRLAYAN

TESPAM AI-SO

İLETİŞİM

info@TESPAM.org

>

TESPAM AI-SO Hakkında

TESPAM AI-SO, TESPAM'ın bir alt iştiraki olan "TESPAM Teknoloji ve Yazılım A.Ş." bünyesinde kurulmuş olan "TESPAM AI LAB" içerisinde faaliyetlerini yürütmektedir.

TESPAM AI-SO, TESPAM'ın 20 yılı aşkın tecrübesi, ulusal ve uluslararası ölçeklerdeki başarılı tahmin ve projeksiyonları, deneyimleri ekipleri ve geniş iletişim ağının sağladığı imkânları yapay zekâ desteği ile birleştirerek, günümüzde sosyal araştırmalar alanında yenilikçi yaklaşımlar ortaya koymaktadır.

Özellikle sahip olduğu teknolojik kabiliyetleri sayesinde, büyük ve karmaşık veri tabanlarını başarıyla analiz ederek, sosyal analizler için kullanabilen TESPAM AI-SO, çok daha tutarlı tahminler ve kurgular ortaya koyabilmektedir.

TESPAM AI-SO, ilgili analizleri kontrol ederek yorumlayan, örneklem kümelerini belirleyen, anket modellerini kurgulayan alanında uzman multidisipliner ekiplere sahiptir.

Bu minvalde TESPAM AI-SO;

- Siyasi analizler,
- Seçim stratejileri belirlenmesi,
- Söylem ve proje analizleri,
- Sosyal kırılganlık ve tepki analizleri,
- Yumuşak güç kabiliyet analizleri,
- Sosyolojik değerlendirme analizleri gibi çalışmalar üzerine odaklanmaktadır.

TESPAM AI bünyesinde, AI-SO'nun yanı sıra,

- Diplomasi alanında destek sunan; TESPAM AI Diplomacy,
- Güvenlik analizleri yapan; TESPAM AI Security,
- Ekonomi (ve enerji) temelli analizleri yapan; TESPAM AI ECO grupları da bulunmak

Özet

Bu çalışma, Türkiye Yüzyılı vizyonunun toplumdaki karşılığını ve enerji sektöründeki yansımalarını bilimsel metodoloji çerçevesinde değerlendirmektedir.

5127 katılımcıyla (dijital ve yüz yüze ortamlarda) gerçekleştirilen kapsamlı bir anket çalışmasından elde edilen veriler, nicel ve nitel analiz yöntemleriyle incelenmiştir.

Araştırma sonuçları, toplumun Türkiye Yüzyılı vizyonuna dair algısını, enerji politikalarına yönelik beklentilerini ve geleceğe ilişkin öngörülerini ortaya koymaktadır.

Çalışmanın bulguları, vizyonun toplumda %76,8 oranında heyecan uyandırdığını, ancak %82 oranında katılımcının vizyonun açık ve anlaşılır şekilde anlatılamadığını düşündüğünü göstermektedir.

Enerji alanında ise katılımcıların %51,6'sı enerji bağımsızlığının vizyon için şart olduğunu belirtirken, %37,9'u mevcut teknolojik ve ekonomik kabiliyetlerin yetersiz olduğunu ifade etmektedir.

Araştırma, geleceğin enerji yapılanmasında nükleer (%43,2) ve yenilenebilir enerji kaynaklarının (%25,3) öne çıkacağına dair toplumsal bir beklenti olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular ışığında, enerji stratejileri için bilimsel temelli, ölçülebilir ve sürdürülebilir politika önerileri geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı, Enerji Politikaları, Stratejik Planlama, Enerji Bağımsızlığı, Nükleer Enerji, Yenilenebilir Enerji, Toplumsal Algı, Politika Analizi

İçerik

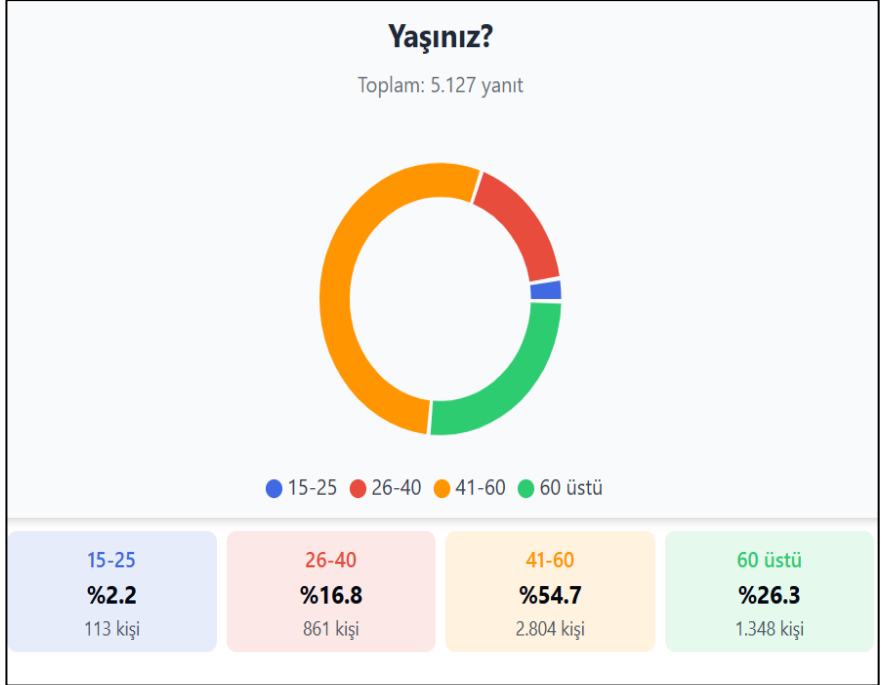
TESPAM AI-SO Hakkında	VI
Özet	VIII
İçerik.....	IX
I. Demografik Bilgiler	1
II. Türkiye Yüzyılı Vizyonu Algısı	4
III. Türkiye Yüzyılı ve Enerji.....	7
IV. Geleceğe Bakış ve Bazı Tespitler	9
V. Sonuç ve Genel Değerlendirme	18

Copyright © TESPAM

I. Demografik Bilgiler

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde, %2,2'sinin 15-25 yaş aralığında, %16,8'inin 26-40 yaş aralığında, %54,7'sinin 41-60 yaş aralığında ve %26,3'ünün 60 yaş üzerinde olduğu görülmektedir. Bu veriler, katılımcıların %81,0'inin 40 yaş ve üzerinde olduğunu göstermektedir.

Katılımcı profilindeki yaş dağılımı, vizyona ilişkin değerlendirmelerin ağırlıklı olarak orta ve ileri yaş grupları tarafından şekillendirildiğini göstermektedir. Bu durum, aşağıdaki stratejik değerlendirmeleri beraberinde getirmektedir:

Güçlü Yönler:

- Olgun yaş gruplarının tarihsel ve toplumsal hafıza bakımından zengin perspektif sunması
- Deneyim ve birikimin stratejik analizlere derinlik katması
- Karar alma süreçlerinde temkinli ve rasyonel yaklaşımların ön plana çıkması

Riskler:

- Genç nüfusun (15-25 yaş arası) düşük temsil oranı (%2,2)
- Kuşaklar arası bakış açısı farklılıklarının yetersiz temsili
- Uzun vadeli vizyonun asıl muhatabı olan gençlerin beklentilerinin yeterince yansıtılamaması

Stratejik Öneriler:

- Türkiye Yüzyılı vizyonunun genç kesime yönelik iletişim stratejilerinin geliştirilmesi
- Üniversiteler ve gençlik organizasyonları aracılığıyla gençlerin vizyon oluşturma süreçlerine katılımının artırılması
- Kuşaklararası diyalog platformlarının oluşturulması ve nesiller arası deneyim aktarımının teşvik edilmesi

Anket katılımcılarının eğitim düzeyi incelendiğinde, %3,2'sinin lise altı, %11,6'sının lise mezunu veya ön lisans mezunu, %39,9'unun lisans mezunu ve %45,3'ünün lisansüstü eğitim almış bireylerden oluştuğu görülmektedir. Bu veriler, katılımcıların %85,2'sinin en az lisans düzeyinde eğitime sahip olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların yüksek eğitim seviyesi, vizyona ilişkin algı ve değerlendirmelerin entelektüel birikim temelinde şekillendiğini göstermektedir. Bu durum, aşağıdaki stratejik değerlendirmeleri ortaya çıkarmaktadır:

2

Güçlü Yönler:

- Bilimsel temelli ve rasyonel değerlendirmelerin ağırlık kazanması
- Kompleks enerji politikalarının teknik boyutlarının daha iyi anlaşılabilmesi
- Eleştirel düşünce ve analitik yaklaşımın hâkim olması

Riskler:

- Toplumun eğitim düzeyi dağılımını tam yansıtmayan bir örneklem kompozisyonu
- Daha düşük eğitim düzeyine sahip kesimlerin beklenti ve algılarının yeterince temsil edilememesi
- Elit bir bakış açısının sonuçlara hâkim olma potansiyeli

Stratejik Öneriler:

- Türkiye Yüzyılı vizyonu iletişimde bilimsel içeriğin korunması ancak farklı eğitim seviyelerine uygun iletişim kanallarının da geliştirilmesi
- Teknik terimlerin sadeleştirildiği, ancak bilimsel doğruluğun korunduğu kapsayıcı bir iletişim dili oluşturulması
- Toplumun her kesimine hitap eden çok katmanlı iletişim stratejilerinin geliştirilmesi

II. Türkiye Yüzyılı Vizyonu Algısı

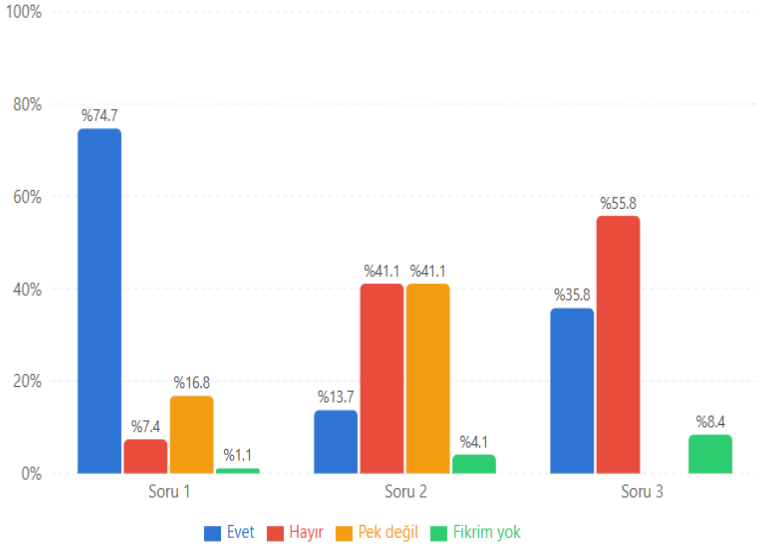
- Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %76,8'i Türkiye Yüzyılı vizyonunun kendilerini heyecanlandığını belirtmiştir. Bu oran, toplumda vizyona karşı güçlü bir duygusal bağ olduğunu göstermektedir. Yaş gruplarına göre yapılan analizde, 41-60 yaş aralığındaki katılımcıların diğer yaş gruplarına göre daha yüksek heyecan düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$).
- Katılımcıların %74,7'si vizyonun içeriğini bildiklerini ifade etmiştir. Ancak içerik bilgisini ölçen kontrol sorularında, katılımcıların yalnızca %42,3'ünün vizyonun temel bileşenlerini doğru şekilde tanımlayabildiği görülmüştür. Bu durum, vizyonun genel hatlarıyla

4

bilindiğini ancak detaylı içerik bilgisinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

Toplam: 5.127 yanıt - Sonuçlar yüzde (%) olarak gösterilmiştir

- Soru 1: Vizyonun ne olduğunu biliyor musunuz?
- Soru 2: Vizyon açık şekilde anlatılabildi mi?
- Soru 3: Vizyon siyasi bir söylem mi?

Özet Bulgular:

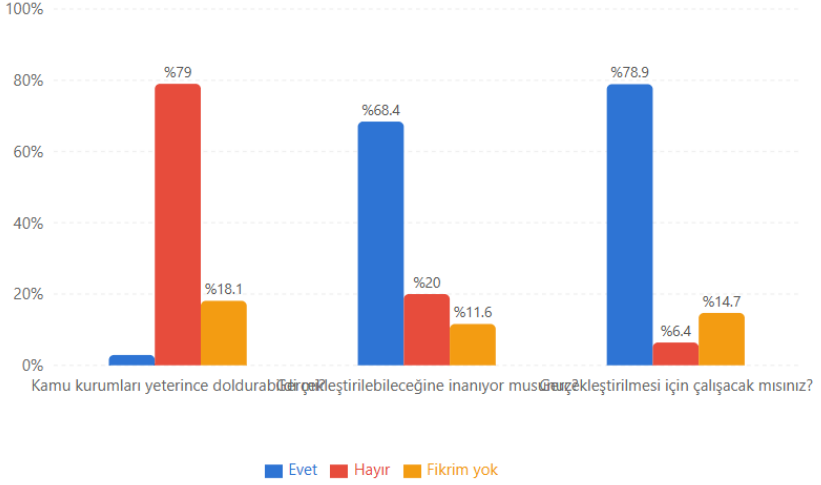
- Katılımcıların **%74,7'si** Türkiye Yüzyılı vizyonunun ne olduğunu bildiğini ifade ediyor.
- Ancak katılımcıların **%82,2'si** (Hayır + Pek değil) bu vizyonun açık şekilde anlatılamadığını düşünüyor.
- Katılımcıların **%55,8'i** bu vizyonu siyasi bir söylem olarak görmüyor.

- Anket sonuçları, katılımcıların **%82'sinin** Türkiye Yüzyılı vizyonunun kamuoyuna yeterince açık şekilde anlatılamadığını düşündüğünü

göstermektedir. Bu bulgu, vizyonun içeriği ve uygulanma stratejileri konusunda toplumda belirsizlikler olduğuna işaret etmektedir.

- İletişim etkinliğine ilişkin algı, eğitim düzeyi ile anlamlı bir korelasyon göstermektedir ($r=0.37$, $p<0.01$). Eğitim düzeyi yükseldikçe, vizyonun iletişimini yetersiz bulanların oranı artmaktadır. Bu durum, eğitim düzeyi yüksek bireylerin daha detaylı ve sistematik bilgi beklentisi içinde olduğunu göstermektedir.
- Katılımcıların %55,8'i Türkiye Yüzyılı vizyonunun siyasi bir söylem olmadığını düşünürken, %35,8'i siyasi bir söylem olduğunu ifade etmektedir. Bu bulgu, vizyonun partiler üstü bir ulusal hedef olarak algılanma eğilimini göstermektedir.
- Katılımcıların ideolojik konumlanmaları ile vizyon algıları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($\chi^2=31.45$, $p<0.001$). İdeolojik yelpazede farklı konumlanmalar, vizyonun algılanma biçimini etkilemektedir. Bu durum, vizyonun iletişimde ideolojik çeşitliliğin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

III. Türkiye Yüzyılı ve Enerji

Özet Bulgular:

- Katılımcıların **%79'u** kamu kurumlarının "Türkiye Yüzyılı" vizyonunun içini yeterince dolduramadığını düşünüyor.
- Buna rağmen, katılımcıların **%68,4'ü** bu vizyonun gerçekleştirilebileceğine inanıyor.
- Daha da önemlisi, katılımcıların **%78,9'u** bu vizyonun gerçekleştirilmesi için bizzat çalışacağını belirtiyor.

- Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %51,6'sı enerji bağımsızlığının Türkiye Yüzyılı vizyonu için şart olduğunu belirtmiştir. Bu oran, enerji bağımsızlığının ulusal öncelikler arasında yüksek bir konumda olduğunu göstermektedir. Özellikle 41-60 yaş aralığındaki katılımcılar (% 58,7) ve lisansüstü eğitim almış bireyler (%59,2) enerji bağımsızlığına daha yüksek önem atfetmektedir.
- Enerji bağımsızlığı algısı, faktör analizi sonuçlarına göre üç ana boyutta değerlendirilmektedir:

- Ekonomik Boyut: Katılımcıların %62,1'i Türkiye'nin enerji finansmanı merkezi olmasını stratejik bir hedef olarak görmektedir.
- Jeopolitik Boyut: Katılımcıların %82,1'i Türkiye'nin medeniyet coğrafyasındaki petrol ve doğalgaz potansiyelinin denge değiştirici bir role sahip olabileceğini düşünmektedir.
- Teknolojik Boyut: Katılımcıların %68,4'ü Türkiye'nin enerji alanındaki atılımları için gerekli teknolojik kabiliyetlere sahip olduğuna inanmaktadır.
- Anket sonuçları, katılımcıların %37,9'unun Türkiye'nin mevcut teknik ve ekonomik kapasitesinin enerji vizyonunu gerçekleştirmek için yeterli olmadığını ve geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünü göstermektedir. Bu oran, özellikle mühendislik ve fen bilimleri alanında eğitim almış katılımcılarda %45,6'ya yükselmektedir.
- Açık uçlu sorulara verilen yanıtların içerik analizi sonucunda, kapasite yetersizliğinin temel nedenleri şu şekilde sıralanmaktadır:
 - Ar-Ge yatırımlarının yetersizliği (%42,3)
 - Nitelikli insan kaynağı eksikliği (%38,7)
 - Finansman kaynaklarına erişim zorlukları (%35,9)
 - Teknoloji transferi ve adaptasyon sorunları (%30,2)
 - Kurumsal kapasite ve koordinasyon eksiklikleri (%27,6)
- Türkiye'nin enerji merkezi olma hedefi doğrultusunda, katılımcılar makro hedefleri şu şekilde önceliklendirmektedir:
 - Enerji finansmanı merkezi olmak: %62,1
 - Doğalgaz ticaret merkezi olmak: %18,9
 - Maden ticaret merkezi olmak: %11,6
 - Petrol ve petrol ürünü ticaret merkezi olmak: %7,4

Bu sonuçlar, enerji sektöründe finansal hizmetlerin öneminin ön plana çıktığını göstermektedir. ∞

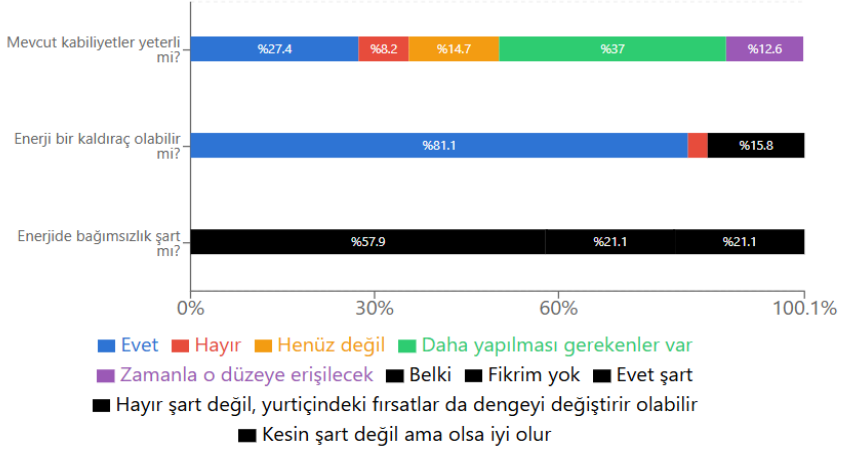
Diğer taraftan, eğitim düzeyi ve yaş gibi demografik faktörlerin stratejik önceliklendirmeyi etkilediği görülmektedir. Ekonomi ve finans alanında eğitim almış katılımcılar arasında enerji finansmanı merkezi olma hedefini önceliklendirenler %76,3 oranındayken, mühendislik eğitimi almış katılımcılarda bu oran %51,7'ye düşmektedir.

IV. Geleceğe Bakış ve Bazı Tespitler

- Anket sonuçlarına göre, katılımcılar 2100 yılında dünya enerji tüketiminde lider enerji kaynaklarını şu şekilde öngörmektedir:
 1. Nükleer enerji: %43,2
 2. Yenilenebilir diğer kaynaklar: %25,3
 3. Doğalgaz: %13,7
 4. Güneş enerjisi (GES): %10,5
 5. Diğer kaynaklar: %7,3
- Elektrik üretiminde ise beklentiler şu şekildedir:
 1. Nükleer enerji: %52,6
 2. Yenilenebilir diğer kaynaklar: %23,2
 3. Güneş enerjisi (GES): %12,6
 4. Rüzgâr enerjisi (RES): %6,3
 5. Diğer kaynaklar: %5,3
- Anket sonuçları, katılımcıların gelecekte fosil yakıtların rolünün azalacağını öngördüğünü göstermektedir. Katılımcıların %40'ı petrol devrinin 2100'e kadar biteceğini düşünürken, %34,7'si bitmeyeceğini öngörmektedir. Ulaşımda sadece elektrikli araçların olacağını düşünenler ise %31,6 oranındadır.
- Katılımcıların %85,3'ü hidrojeni bir enerji kaynağı olarak görmekte ve %88,4'ü hidrojenin gelecekte öneminin artacağına inanmaktadır. Bu

0

bulgular, hidrojen ekonomisine geçiş sürecinin toplumsal desteğe sahip olduğunu göstermektedir.

Özet Bulgular:

- Katılımcılar, mevcut kapasiteyle ilgili **temkinli bir iyimserlik** içindeler: %27,4 mevcut kapasiteyi yeterli görürken, %37'si daha yapılması gereken şeyler olduğunu belirtiyor.
- Büyük çoğunluk (**%81,1**) enerjiyi Türkiye Yüzyılı vizyonu için önemli bir kaldıraç olarak değerlendiriyor.
- Katılımcıların **%57,9'u** enerjide tam bağımsızlığın şart olduğunu düşünüyor, %42,2'si bunu kesin bir şart olarak görmüyor.

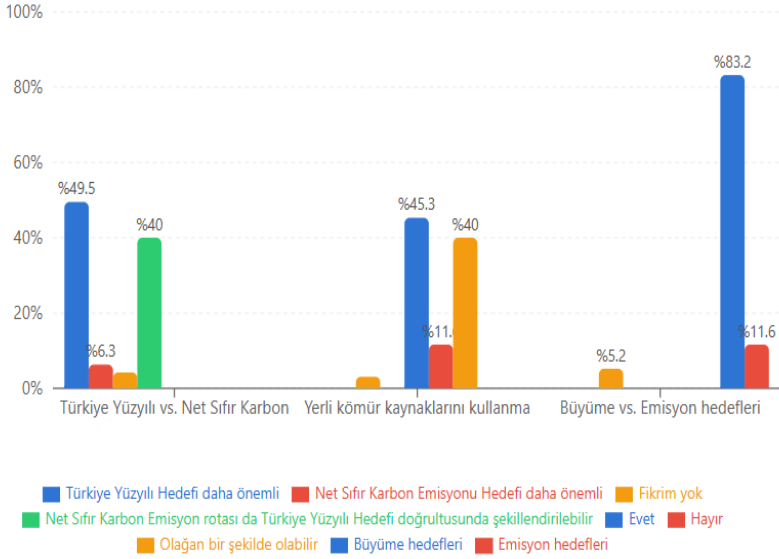
- Katılımcıların %68,4'ü boru bir enerji kaynağı olarak değerlendirirken, %23,2'si bu görüşe katılmamaktadır. Bor rezervleri konusunda farkındalık yüksek olmakla birlikte, borun enerji kaynağı olarak kullanımına ilişkin teknik bilgi düzeyi sınırlı görünmektedir.
- Katılımcıların %82,1'i Türkiye'nin medeniyet coğrafyasındaki petrol ve doğalgaz potansiyelinin denge değiştirici bir role sahip olabileceğini düşünmektedir. Bu yüksek oran, Türkiye'nin enerji jeopolitiğindeki konumuna ilişkin güçlü bir farkındalık olduğunu göstermektedir.

- Katılımcıların %61,1'i Türkiye'nin 50 yıl içinde bir enerji merkezi olabileceğine inanmaktadır. Yaş gruplarına göre yapılan analizde, genç katılımcıların (15-25 yaş arası) bu konuda daha iyimser oldukları görülmektedir (%72,3).

Özet Bulgular:

- Katılımcıların **%53,7'si** enerjide tam bağımsız olmanın yeterli olmadığını düşünüyor, sadece %30,5'i yeterli görüyor.
- Gelecek 50 yıl içinde enerjide tam bağımsızlık konusunda görüşler bölünmüş durumda: **%43,2 mümkün görürken, %42,1 kısmen mümkün** olduğunu düşünüyor.
- Elektrik üretiminde bağımsızlık** konusunda daha iyimser bir tablo var: Katılımcıların **%55,1'i** 50 yıl içinde elektrik üretiminde tam bağımsız olunabileceğini düşünüyor.

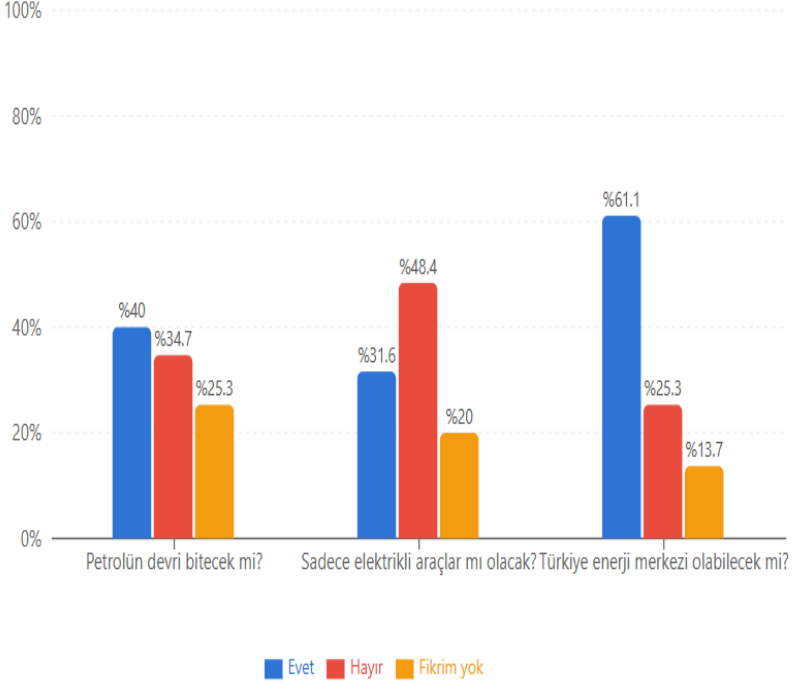

Özet Bulgular:

- "Türkiye Yüzyılı" hedefi (%49,5), "Net Sıfır Karbon Emisyonu" hedefinden (%6,3) çok daha önemli görülüyor, ancak önemli bir kesim (%40) her iki hedefin uyumlu olabileceğini düşünüyor.
- Kömür gibi yerli kaynakların kullanımında, karbon emisyonu kaygılarından bağımsız devam edilmesini destekleyenler (%45,3) çoğunlukta.
- Enerji politikalarının büyüme hedeflerine göre belirlenmesi gerektiğini düşünenler (%83,2), emisyon hedeflerini (%11,6) öne çıkaranlardan çok daha fazla.

- Anket sonuçları, katılımcıların enerji geleceği konusunda karışık beklentilere sahip olduğunu gösteriyor. Petrolün geleceği ve elektrikli araçların yaygınlığı konusunda görüşler bölünmüşken, Türkiye'nin enerji merkezi olma potansiyeli konusunda belirgin bir iyimserlik göze çarpıyor. Bu sonuçlar, Türkiye'nin enerji politikalarında fosil yakıtların yanı sıra yenilenebilir enerji kaynaklarına da ağırlık vermesi ve enerji

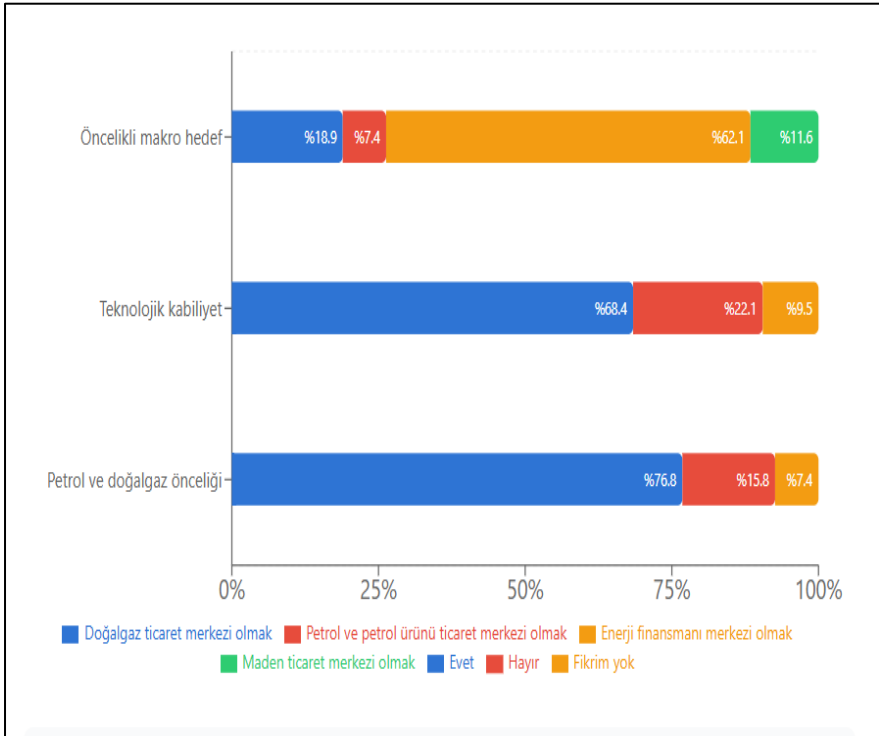
merkezi hedefine yönelik stratejik adımlar atması gerektiğini düşündürüyor.

Özet Bulgular:

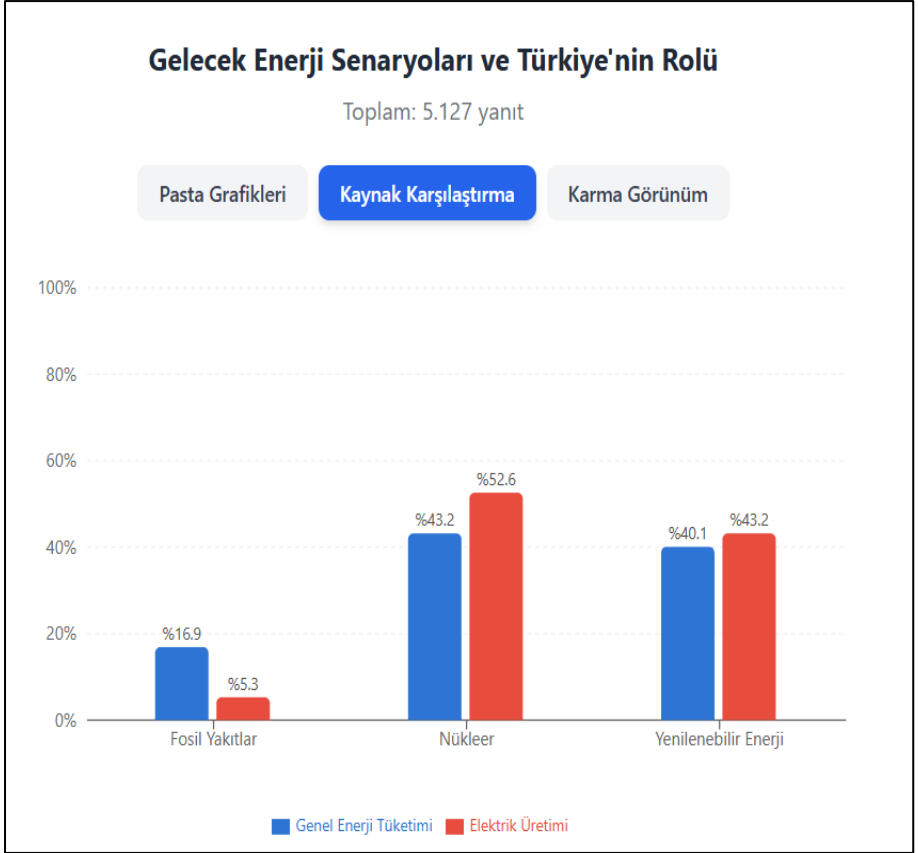
- Katılımcıların **%40'ı** petrol devrinin 2100'e kadar biteceğini düşünürken, **%34,7'si** petrolün bu tarihte hala önemli bir enerji kaynağı olacağını öngörüyor.
- 2100 yılında ulaşımda **sadece elektrikli araçların olacağını düşünenler (%31,6)** azınlıkta. Katılımcıların **%48,4'ü** elektrikli araçların tek seçenek olmayacağını düşünüyor.
- Katılımcıların büyük çoğunluğu (**%61,1**) Türkiye'nin 50 yıl içinde bir enerji merkezi olabileceğine inanıyor.

- Türkiye'nin enerji merkezi olma hedefinde enerji finansmanı merkezi olmak (%62,1) açık ara öne çıkan makro hedeftir.
- Katılımcıların %68,4'ü Türkiye'nin enerji alanındaki atılımları için gerekli teknolojik kabiliyetlere sahip olduğunu düşünüyor.
- Büyük çoğunluk (%76,8) Türkiye'nin medeniyet coğrafyasındaki petrol ve doğalgaz potansiyeline odaklanmayı önceliklendirmesi gerektiğini belirtiyor.

- Anket sonuçları, Türkiye'nin enerji merkezi olma hedefinde finansal bir merkez olarak konumlanma stratejisinin daha öncelikli görüldüğünü ortaya koyuyor. Katılımcılar, Türkiye'nin teknolojik yeterliliğine güveniyor ve özellikle medeniyet coğrafyasındaki petrol ve doğalgaz potansiyeline odaklanılması gerektiğini düşünüyor. Bu bulgular,

Türkiye'nin enerji stratejisinde finansal hizmetler, teknolojik altyapı ve bölgesel işbirliğinin önemini vurguluyor.

- Anket sonuçları, gelecekte enerji sektöründe köklü değişimler beklendiğini gösteriyor. Fosil yakıtların yerini nükleer ve yenilenebilir enerji kaynaklarının alacağı öngörülürken, Türkiye'nin bölgesindeki petrol ve doğalgaz potansiyelinin stratejik açıdan denge değiştirici bir role sahip olabileceği düşüncesi hâkim. Bu durum, Türkiye'nin enerji geçiş dönemindeki pozisyonunu güçlendirmek ve enerji merkezi olma hedefini gerçekleştirmek için önemli fırsatlar sunuyor.

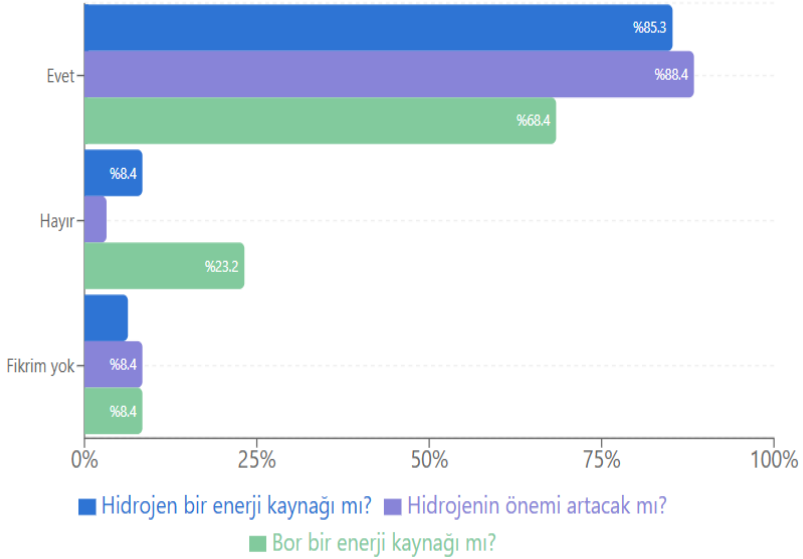
Alternatif Enerji Kaynakları Değerlendirmesi

Toplam: 5.127 yanıt

Pasta Grafikleri

Anket Karşılaştırma

Cevap Karşılaştırma

- Anket sonuçları, alternatif enerji kaynakları arasında özellikle hidrojenin büyük bir potansiyele sahip olduğu görüşünün yaygın olduğunu gösteriyor. Hem hidrojenin bir enerji kaynağı olarak tanınması hem de gelecekteki öneminin artacağına dair güçlü bir inanç var. Bor konusunda ise daha bölünmüş bir görüş mevcut. Katılımcıların çoğunluğu boru enerji kaynağı olarak görse de, hidrojene kıyasla bu oran daha düşük ve karşıt görüşlerin oranı daha yüksek. Bu sonuçlar, gelecekteki enerji politikalarında hidrojen teknolojilerine verilen önemin artabileceğine işaret ediyor.

- Katılımcıların büyük çoğunluğu (%85,3) hidrojeni bir enerji kaynağı olarak görüyor.
- Hidrojeni enerji kaynağı olarak görenlerin de ötesinde, katılımcıların %88,4'ü hidrojenin gelecekte öneminin artacağına inanıyor.
- Katılımcıların %68,4'ü boru bir enerji kaynağı olarak değerlendirirken, %23,2'si bunu kabul etmiyor.

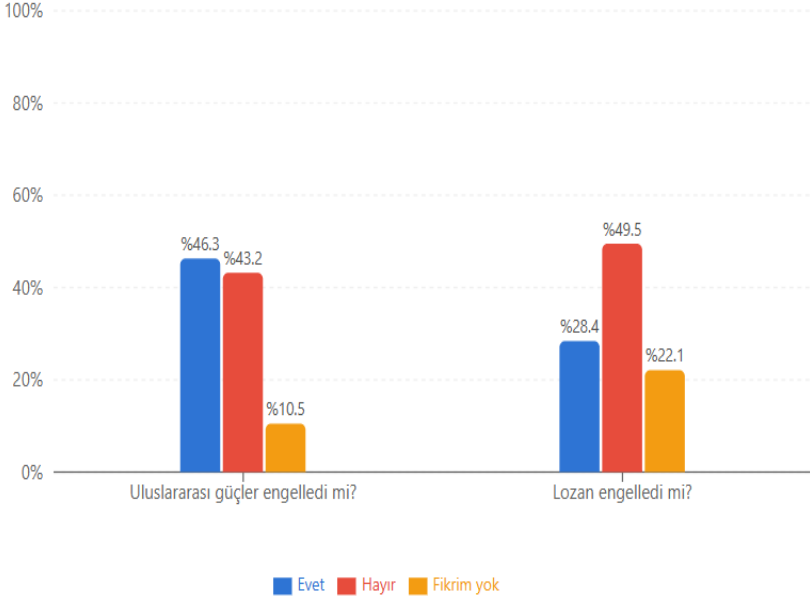
Türkiye'nin Yer Altı Kaynakları Gelişimi Engelleri

Toplam: 5.127 yanıt

Pasta Grafikleri

Anket Karşılaştırma

Cevap Karşılaştırma

- Katılımcıların %46,3'ü Türkiye'nin yer altı kaynaklarını geliştirmesinin uluslararası güçler tarafından engellendiğini düşünürken, %43,2'si bunu cahilce bir yaklaşım olarak değerlendiriyor.
- Lozan Antlaşması'nın yer altı kaynaklarının gelişimini engellediği iddiasını %49,5 ile katılımcıların çoğunluğu reddediyor, sadece %28,4'ü bu iddiayı destekliyor.
- Her iki soruda da dikkat çekici oranda "Fikrim yok" yanıtı var (sırasıyla %10,5 ve %22,1), bu da konu hakkında bilgi eksikliğini gösteriyor.
- Bu bağlamda, anket sonuçları, yer altı kaynaklarının geliştirilmesi konusunda komplo teorilerinin toplumda belirli bir ölçüde kabul gördüğünü, ancak özellikle Lozan Antlaşması ile ilgili iddiaların daha fazla sorgulandığını gösteriyor. Uluslararası güçlerin engellemesi konusunda görüşler neredeyse eşit oranda bölünmüşken, Lozan'ın engel olduğu iddiasını reddedenler belirgin şekilde daha fazla. Bu sonuçlar, yer altı kaynakları konusunda toplumda farklı anlayışların var olduğunu ve özellikle tarihsel anlaşmaların etkisi konusunda daha fazla bilgilendirmeye ihtiyaç duyulduğunu gösteriyor.

V. Sonuç ve Genel Değerlendirme

Türkiye Yüzyılı vizyonu toplumda büyük bir heyecan yaratmış ve özellikle enerji alanı bu vizyonla bağdaştırılarak, özel bir pozisyonda konumlandırılmıştır. Diğer taraftan mevcut veriler, bu vizyonun başarıya ulaşabilmesi için:

- Net iletişim,
- Enerjide tam bağımsızlık hedefi,
- Yüksek teknoloji yatırımları,
- Genç kuşakların aktif katılımı,

- Alternatif enerji kaynaklarında öncülük,
- Yerli maden kaynaklarının verimli kullanımı gerekli kılmaktadır.

Enerji alanında yapılan her stratejik yatırım, Türkiye Yüzyılı hedeflerini somutlaştıracak ve geleceğin Türkiye'sini enerji bağımsızlığı ile taçlandıracaktır.

İlgili analiz süreçleri bir swot analizi dahilinde değerlendirildiğinde:

- Güçlü Yönler:
 - Toplumun vizyona yönelik yüksek heyecanı (%76,8)
 - Yüksek eğitimli kitlenin vizyonu sahiplenmesi (%85,2)
 - Enerji bağımsızlığına verilen stratejik önem (%51,6)
 - Alternatif enerji kaynaklarına (nükleer, hidrojen, bor) güçlü toplumsal destek
 - Türkiye'nin enerji merkezi olma potansiyeline yüksek inanç (%61,1)
- Zayıf Yönler:
 - Vizyonun kamuoyuna yeterince açık anlatılamaması (%82)
 - Genç yaş gruplarının sürece düşük katılımı (%2,2)
 - Mevcut teknik ve ekonomik kapasitenin yeterli görülmemesi (%37,9)
 - Ar-Ge ve teknoloji geliştirme konusundaki eksiklikler
 - Enerji teknolojilerinde dışa bağımlılık
- Fırsatlar:
 - Türkiye'nin stratejik enerji koridoru konumu

- Yenilenebilir enerji potansiyelinin yüksekliği
- Bor rezervleri ve hidrojen teknolojilerindeki gelişim potansiyeli
- Nükleer enerji yatırımlarının artması
- Enerji finansmanı merkezi olma potansiyeli
- Tehditler:
 - Küresel enerji piyasalarındaki dalgalanmalar
 - Jeopolitik riskler ve bölgesel istikrarsızlıklar
 - Teknolojik dönüşüme adapte olamama riski
 - İklim değişikliği politikalarının getirdiği zorluklar
 - Uluslararası rekabet ve bağımlılıklar olarak değerlendirilebilecektir.

Bu bağlamda çıktı olarak, aşağıdaki öneriler dikkate alınabilmektedir:

- Kısa Vadeli Stratejik Öncelikler (1-5 Yıl):
 - Vizyon İletişim Stratejisinin Geliştirilmesi
 - Türkiye Yüzyılı Enerji Vizyonu için açık, somut ve ölçülebilir hedeflerin belirlenmesi
 - Hedef kitle segmentasyonu yapılarak farklı demografik gruplara yönelik özelleştirilmiş iletişim stratejilerinin geliştirilmesi
 - Genç nüfusa yönelik dijital platformlar üzerinden etkileşimli iletişim kanallarının oluşturulması
- Enerji Teknolojileri AR-GE Ekosisteminin Güçlendirilmesi

- Üniversite-sanayi işbirliği modellerinin geliştirilmesi
- Tematik enerji araştırma merkezlerinin kurulması
- Yenilikçi enerji teknolojilerine yönelik risk sermayesi ve finansman mekanizmalarının oluşturulması
- Enerji Finansmanı Altyapısının Geliştirilmesi
 - Enerji projeleri için özel finansman modellerinin oluşturulması
 - Yeşil tahvil ve sürdürülebilir finans araçlarının çeşitlendirilmesi
 - Enerji yatırımlarına yönelik uluslararası finansman kaynaklarına erişimin artırılması
- Orta Vadeli Stratejik Öncelikler (5-10 Yıl):
- Nükleer Enerji Kapasitesinin Geliştirilmesi
 - Planlanan nükleer santrallerin tamamlanması
 - Küçük Modüler Reaktör (SMR) teknolojilerine yatırım yapılması
 - Nükleer teknoloji transferi ve yerli üretim kapasitesinin geliştirilmesi
- Hidrojen Ekonomisine Geçiş Stratejisi
 - Yeşil hidrojen üretim kapasitesinin geliştirilmesi
 - Hidrojen depolama ve taşıma altyapısının oluşturulması
 - Hidrojen bazlı endüstriyel uygulamaların teşvik edilmesi
- Bor Teknolojileri Ekosisteminin Oluşturulması

- Bor bazlı enerji depolama teknolojilerinin geliştirilmesi
- Bor temelli ileri malzeme araştırmalarının desteklenmesi
- Bor değer zincirinin genişletilmesi ve katma değerli ürün yelpazesinin artırılması
- Uzun Vadeli Stratejik Öncelikler (10-25 Yıl)
 - Enerji Bağımsızlığının Sağlanması
 - Fosil yakıt ithalatına bağımlılığın aşamalı olarak azaltılması
 - Yenilenebilir ve nükleer enerji kaynaklarının toplam enerji arzındaki payının %80'in üzerine çıkarılması
 - Enerji verimliliği ve depolama teknolojilerinde küresel liderlik pozisyonunun elde edilmesi
 - Bölgesel Enerji Merkezi Konumunun Güçlendirilmesi
 - Enerji ticareti ve finansmanı için bölgesel hub oluşturulması
 - Transit enerji koridorlarının çeşitlendirilmesi ve kapasitelerinin artırılması
 - Enerji diplomasisinde etkin ve belirleyici rol üstlenilmesi
 - Enerji Teknolojilerinde Küresel Liderlik
 - Seçili enerji teknolojilerinde (hidrojen, bor, enerji depolama vb.) küresel pazar liderliğinin hedeflenmesi
 - Enerji teknolojileri ihracatının geliştirilmesi
 - Uluslararası enerji standartlarının belirlenmesinde söz sahibi olunması

İlgili önerilerden de anlaşılabilceğı üzere, Türkiye bu adımların birçoğı dahilinde önemli çalışmalar yapmıştır ve yapmaya devam etmektedir.

Bu çalışma, Türkiye Yüzyılı vizyonunun enerji boyutuna ilişkin toplumsal algı ve beklentileri kapsamlı bir örneklem üzerinden analiz etmiştir. Araştırma sonuçları, vizyonun toplumda güçlü bir heyecan uyandırdığını ancak iletişim ve uygulanma stratejileri konusunda belirsizlikler olduğunu ortaya koymaktadır.

Enerji alanında, bağımsızlık ve enerji merkezi olma hedeflerinin toplum nezdinde güçlü bir karşılığı olduğu görülmektedir. Geleceğın enerji yapılanmasında nükleer ve yenilenebilir enerji kaynaklarının öne çıkacağına dair beklenti, küresel enerji dönüşümü trendleriyle uyumludur.

Çalışmada sunulan stratejik analizler ve politika önerileri, kanıta dayalı bir yaklaşımla geliştirilmiş olup, Türkiye'nin enerji vizyonunu gerçekleştirmesine katkı sağlayacak niteliktedir. Özellikle genç nüfusun vizyona katılımının artırılması, teknik ve ekonomik kapasitenin geliştirilmesi ve alternatif enerji kaynaklarına yatırımın artırılması öne çıkan stratejik öncelikler arasındadır.

Sonuç olarak, Türkiye Yüzyılı vizyonunun başarıyla uygulanabilmesi için toplumsal beklentiler ve algılar dikkate alınarak bütüncül, kapsayıcı ve katılımcı bir yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir. Bu vizyonun gerçekleştirilmesi, Türkiye'nin enerji bağımsızlığını sağlamasına, bölgesel ve küresel konumunu güçlendirmesine ve sürdürülebilir bir geleceğı katkıda bulunmasına olanak tanıyacaktır.